

บทบาท ความสำคัญ และคุณค่า ของแหล่งน้ำ/ทรัพยากรน้ำสาธารณะ

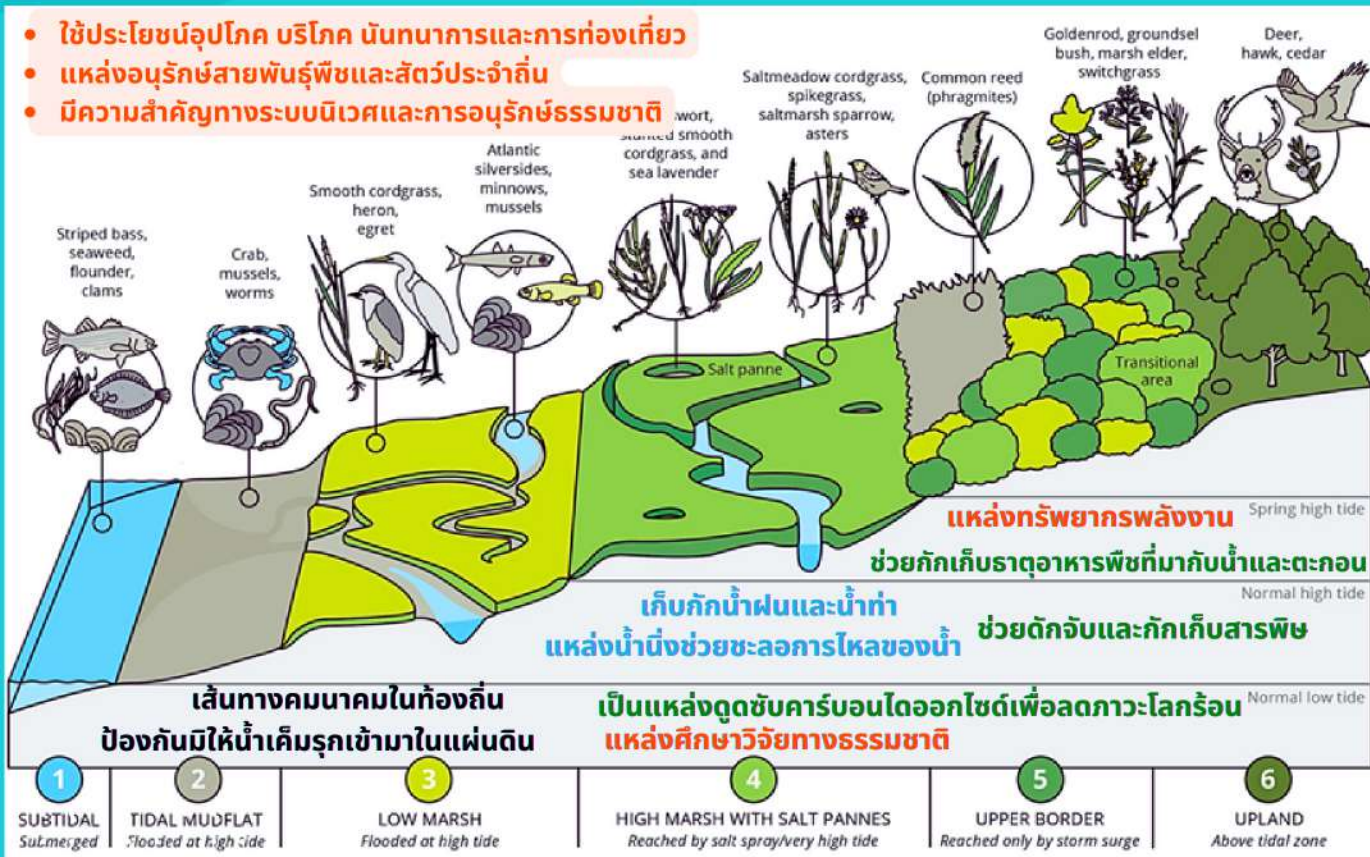

กรมทรัพยากรน้ำ

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

- ใช้ประโยชน์อุปโภค บริโภค นันทนาการและการท่องเที่ยว
- แหล่งอนุรักษ์สายพันธุ์พืชและสัตว์ประจำถิ่น
- มีความสำคัญทางระบบนิเวศและการอนุรักษ์ธรรมชาติ

การเผยแพร่ความรู้เรื่อง ทรัพยากรน้ำ สาธารณะ และ พื้นที่ชุ่มน้ำ

จัดทำโดย ส่วนอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำที่ 1 ราชบุรี
กิจกรรมภายใต้โครงการรวมพลังจิตอาสา
กปก.เฉลิมพระเกียรติ ปี 2566
วันที่ 26 กรกฎาคม 2566
ณ บริเวณคลองบางสองร้อย ต.หลุมดิน
อ.เมืองราชบุรี จ.ราชบุรี

เพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดี
ศรีสินทรมหาวชิราลงกรณพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาส
มหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 28 กรกฎาคม 2566
และ
เพื่อเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ
พระบรมราชชนนีพันปีหลวง เนื่องในโอกาสมหามงคล
เฉลิมพระชนมพรรษา 12 สิงหาคม 2566

ติดต่อเรา

ส่วนอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำที่ 1 ราชบุรี
สำนักงานทรัพยากรน้ำที่ 7
เลขที่ 195 หมู่ 4 ต.ห้วยไผ่ อ.เมือง จ.ราชบุรี 70000

0 3233 4989 ต่อ 401

saraban0617@dwr.mail.go.th

www.dwr.go.th

"พื้นที่ชุ่มน้ำ"

ทรัพยากรน้ำสาธารณะประเภท

Wetlands

คำจำกัดความตามอนุสัญญาแรมซาร์ (Ramsar Convention) หรือ อนุสัญญาว่าด้วยพื้นที่ชุ่มน้ำ (ในมาตรา 1.1 และมาตรา 2.1 ของอนุสัญญา ว่าด้วยพื้นที่ชุ่มน้ำ) ดังนี้

"ทรัพยากรน้ำสาธารณะ" คืออะไร ?

☑ ตาม พ.ร.บ.ทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561 มาตรา 4

"ทรัพยากรน้ำสาธารณะ" หมายความว่า น้ำในแหล่งน้ำที่ประชาชนใช้ หรือ ที่สงวนไว้ให้ประชาชนใช้ร่วมกัน หรือโดยสภาพประชาชนอาจใช้ประโยชน์ร่วมกัน และให้หมายความรวมถึงแม่น้ำ ลำคลอง ทางน้ำ บึง แหล่งน้ำใต้ดิน ทะเลสาบ น่านน้ำภายในทะเลอาณาเขต พื้นที่ชุ่มน้ำ แหล่งน้ำตามธรรมชาติอื่นๆ แหล่งน้ำที่รัฐจัดสร้างหรือพัฒนาขึ้นเพื่อให้ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน แหล่งน้ำระหว่างประเทศที่อยู่ภายในเขตประเทศไทย ซึ่งประชาชนนำมาใช้ประโยชน์ได้ทางน้ำชลประทาน ตามกฎหมายว่าด้วยการชลประทาน และน้ำบาดาลตามกฎหมาย ว่าด้วยน้ำบาดาล

- ทรัพยากรน้ำสาธารณะ:**
- พื้นที่ชุ่มน้ำเป็นส่วนหนึ่งของทรัพยากรน้ำสาธารณะ
 - ทรัพยากรน้ำสาธารณะและพื้นที่ชุ่มน้ำ ไม่ใช่แค่แหล่งน้ำ แต่รวมถึงระบบนิเวศและความหลากหลายทางชีวภาพด้วย

ทะเลสาบ หรือ บึง (Lacustrine)

แหล่งน้ำขนาดใหญ่ หรือพื้นที่ที่มีน้ำขังตลอดเวลาหรือบางฤดู และมีความลึกมากกว่า 2 เมตร และมีพืชน้ำปกคลุมผิวน้ำน้อยกว่าร้อยละ 30 เช่น ทะเลสาบ บึงต่าง ๆ

แหล่งน้ำที่มนุษย์สร้างขึ้น (Human-Made)

เช่น นาข้าว นาเกลือ บ่อเลี้ยงสัตว์น้ำ พื้นที่ชลประทาน ทางระบายน้ำ อ่างเก็บน้ำ พื้นที่ชุ่มน้ำแบบประดิษฐ์บำบัดน้ำเสีย คลองที่ขุดขึ้น รวมถึงเขื่อนกั้นน้ำและระบบชลประทานใต้ดินที่มนุษย์สร้างขึ้นด้วย

ที่ลุ่มชื้นแฉะหรือ หนองน้ำ (Palustrine)

ได้แก่ พื้นที่ที่มีน้ำท่วมขังอยู่ตลอดเวลาหรือบางฤดู มีความลึกไม่เกิน 2 เมตร และมีพืชน้ำปกคลุมผิวน้ำมากกว่าร้อยละ 30 ได้แก่ ที่ลุ่มชื้นแฉะ ที่ลุ่มสนุ่น ที่ลุ่มน้ำขัง หนองน้ำขับ บ้างู่ง บ้างาม เป็นต้น

ประเภทพื้นที่ชุ่มน้ำ

แบ่งตามลักษณะของถิ่นที่อยู่อาศัย (Habitat) เป็น 2 ประเภท

พื้นที่ชุ่มน้ำในแผ่นดิน

พื้นที่ชุ่มน้ำชายฝั่งทะเล

แหล่งน้ำไหล (Riverine)

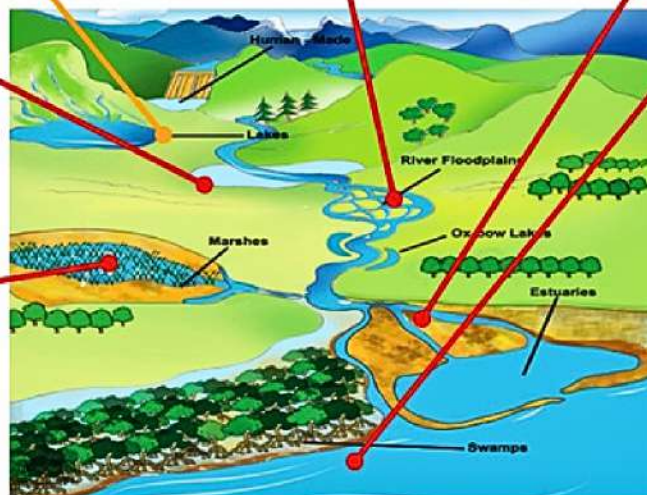
ได้แก่ แม่น้ำ ลำธาร ลำคลอง ลำห้วย ที่มีน้ำไหลตลอดปี หรือน้ำไหลบางฤดู ริมตลิ่งหรือหาดแม่น้ำ หรือสันทราย รวมถึงที่ราบลุ่มฝั่งแม่น้ำ ได้แก่ ทุ่งหญ้าหรือพรุหญ้า ป่าพรุ บริเวณรอบ ๆ แม่น้ำที่มีน้ำท่วมขังเป็นบางครั้งบางคราว เช่น แอ่งน้ำ รังน้ำในแม่น้ำ และทุ่งน้ำจืด เป็นต้น

ปากแม่น้ำ หรือ ชะวากทะเล (Estuarine)

เป็นบริเวณที่แม่น้ำและทะเลมาบรรจบกัน มีความเค็มอยู่ระหว่างน้ำทะเลและน้ำจืด เช่น ดินดอนสามเหลี่ยม ที่ราบลุ่มน้ำขึ้นถึง ป่าชายเลน หาดโคลน หาดเลน แหล่งหญ้าทะเล เป็นต้น

ทะเล และ ชายฝั่งทะเล (Marine and Coastal)

เป็นบริเวณที่ไม่อยู่ภายใต้อิทธิพลของกระแสน้ำขึ้นน้ำลง เช่น ทะเลสาบน้ำเค็มหรือ น้ำกร่อย หาดทราย และแนวปะการัง ชายฝั่งทะเลที่เป็นดินรวมทั้งเกาะในทะเล ผาหินริมทะเล เป็นต้น

"พื้นที่ชุ่มน้ำ (Wetlands) หมายถึง ที่ลุ่มที่ราบลุ่ม ที่ขึ้นแฉะ พรุ แหล่งน้ำ กึ่งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติและกึ่งมนุษย์ สร้างขึ้น กึ่งที่มีน้ำขัง หรือ น้ำท่วมอยู่ถาวรและชั่วคราว กึ่งที่เป็นแหล่งน้ำนิ่ง และน้ำไหล กึ่งที่เป็นน้ำจืด น้ำกร่อย และน้ำเค็ม รวมไปถึงชายฝั่งทะเล และที่ใบทะเลในบริเวณซึ่งเมื่อน้ำลดลงต่ำสุด มีความลึกของระดับน้ำไม่เกิน 6 เมตร"

เกณฑ์พื้นที่ชุ่มน้ำ

- พื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระหว่างประเทศหรือแรมซาร์ไซต์
- พื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับนานาชาติ
- พื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับชาติ
- พื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับท้องถิ่น

ดาวน์โหลดมาตรการอนุรักษ์พื้นที่ชุ่มน้ำ ตามมติ ค.ร.ม. วันที่ 3 พ.ย. 2552 และปรับปรุงวันที่ 12 พ.ค. 2558
ข้อมูลเพิ่มเติม : <http://wetland.dwr.go.th/wetlands/>

ประเทศไทย

มีพื้นที่ชุ่มน้ำ มีเนื้อที่ประมาณ 36,677 ตร.กม. หรือ 22,923,125 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 7.5 ของพื้นที่ประเทศไทย

ไทยมีพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระหว่างประเทศ (Ramsar Sites) 15 แห่ง

พื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับนานาชาติ

65 แห่ง

ระดับชาติ

47 แห่ง

ประเทศไทยมี ทรัพยากรน้ำสาธารณะ
ในเขตอนุรักษ / นอกเขตอนุรักษ
ที่บ. : กรมทรัพยากรน้ำ 2564

จำนวน	47,255 แห่ง
ขนาดพื้นที่	1,504,097 ไร่